

Rola rodziny w procesie wychowania

Jan Korczak – pedagog z powołania tak pisał o wychowaniu:

*„Wychowanie dziecka to nie miła zabawa,
a zadanie, w które trzeba włożyć wysiłek bezsennych nocy,
kapitał ciężkich przeżyć i wiele myśli...”*

Rolą rodziców jest kochać i wychowywać swoje dzieci i budować w nich poczucie własnej wartości i pewności siebie. Wielu rodziców patrzy na dzieci jak na kapitał. Traktują dzieci jak swoją własność. Nie zmuszamy dzieci do realizacji naszych marzeń. Każde dziecko jest inne, ma inne zainteresowania i zdolności. Zadaniem dziecka nie jest dostosowywać się do wymagań, lecz osiągnąć to, co jest w stanie osiągnąć. Należy docenić osobowość swego dziecka. To kim są i będą i będą twoje dzieci, będzie odbiciem ciebie jako człowieka. Zawsze kiedy masz problem z dzieckiem, spójrz na siebie i zapytaj. Co we mnie mogło spowodować taką sytuację. Większość rodziców wini i krytykuje swoje dzieci, kiedy robią coś, co rodzicom się nie podoba. Dobrzy rodzice jednak wiedzą, że niedaleko pada jabłko od jabłoni.

Być rodzicem to duża odpowiedzialność. Na wychowanie dzieci ma wpływ wiele czynników. Najważniejsze to **obdarzanie ich miłością**. Brak miłości może prowadzić do zaburzeń fizycznych lub uczuciowych. Należy spędzać z dzieckiem jak najwięcej czasu. Dzieci potrzebują przekazywania swych uczuć i myśli komuś, kto jest dla nich ważny, a rodzic powinien być najważniejszą osobą w ich życiu. Jeśli rodzice nie przeznaczają czasu by siedzieć z dziećmi i ich słuchać, będą one spędzać coraz więcej czasu z rówieśnikami. U nich będą szukać akceptacji i od nich będą przejmować zachowania. Należy zaspakajać potrzeby dzieci, ale nie wolno wyrzekać się własnych. Miłość to nie to samo co obsługa.

Akceptacja uczuć

Kiedy dzieci dobrze się czują, dobrze się zachowują. Rodzice zwykle nie akceptują uczuć swoich dzieci, na przykład:

- „Na pewno tak nie myślisz”
- „Nie ma powodu, aby się tak niepokoić”.

Zaprzeczanie uczuciom złości dzieci. Uczy je także, że nie potrafią nazwać swoich uczuć- nie ufają im. Oto kilka podstawowych wskazówek , aby pomóc dziecku, by radziło sobie z własnymi uczuciami:

- Słuchaj dziecka bardzo uważnie.
- Zaakceptuj jego uczucia słowami: np. ”rozumiem”, ”och”
- Nazwij te uczucia
- Zamień pragnienia w fantazję.

Ważniejsze jednak od słów jest nasze nastawienie do dziecka. Szczerłość, otwartość, empatia trafia prosto do serca dziecka.

Innym czynnikiem mającym wpływ na wychowanie dziecka jest **pochwała i zachęta**. Chwalić należy dzieci za wszystkie pozytywne rzeczy, które robią, aby zbudować samoakceptację i pewność siebie. Trzeba również zdobyć się na pochwałę w sytuacji, gdy na usta cisną się słowa krytyki. Jeśli dziecko przynosi ze szkoły wszystkie oceny od 6 do 1, pochwalić trzeba za złe stopnie i zachęcić do pracy w dziedzinach w których jest słabszy. Pochwała sprawia, że dziecko wierzy w siebie i stara się osiągać lepsze wyniki. Bardzo ważne jest, aby chwalić dziecko nie porównując go z innymi.

Demokratyczne wychowanie

Dzieci od wczesnych lat zachęcane są do brania udziału w podejmowaniu rodzinnych decyzji. Rodzice pytają, co dzieci czują i myślą. Ich wypowiedzi, myśli i pomysły są doceniane. Cała rodzina np. przy obiedzie lub przy kolacji poświęca czas na to, by dyskutować i uzgadniać ważne kwestie. Pytanie o radę lub opinię jest oznaką szacunku do dziecka.

Pozytywne oczekiwanie to kolejny czynnik wpływający na wychowanie dzieci. Dzieciom trzeba powtarzać, że bardzo w nich wierzymy. Kiedy mówimy dzieciom: „Uda ci się” lub „wierzę w ciebie”, zachęcamy je, by wierzyły w siebie. Ważne jest przekazanie dzieciom, niezależnie od tego, jak dobrze czy źle im idzie, że je kochamy. Jeśli dziecko czuje, że odmówisz mu miłości, jeśli sobie nie poradzi, stanie się nerwowe i niepewne. Nawet jeśli mu się powiedzie, sukces ten nie da mu przyjemności. Każde dziecko musi wiedzieć, że rodzice wierzą w nie, że mu ufają. Wiara najbliższych jest dla niego źródłem siły, chroni przed załamaniem.

Prace domowe i edukacja

Ważnym czynnikiem wpływającym na osiągnięcia w szkole jest stosunek rodziców do nauki i zaangażowanie w edukację. Nasuwa się często pytanie: „czy pomagać dziecku w odrabianiu lekcji?”

- nie wyręczać,
- niech się wdraża do samodzielnej pracy,
- niech się przyzwyczajają do podejmowania wysiłków, do pokonywania trudności.

Wtedy:

- wierzy we własne możliwości,
- uczy się rozwijać swoje uzdolnienia,
- uczy się odpowiedzialności za swoje postępowanie.

Rola rodziców w stosunku do nauki szkolnej dziecka powinna przede wszystkim polegać na systematycznym okazywaniu zainteresowania jego sprawami szkolnymi. Jeśli angażujemy się w szkolne zajęcia dziecka, ono także będzie bardziej je cenić i silniej się w nie angażować. Sama obecność rodziców na zebraniu w szkole jest dla dziecka bardzo istotna. Świadczy bowiem o tym, że są dla nich ważni. Często pytamy dziecko po powrocie do domu: „co dziś dostałeś”, a powinniśmy zapytać: „czego się dziś nauczyłeś”.

Innym czynnikiem wpływającym na wychowanie dzieci jest **dawanie dobrego przykładu**. Jeśli chcesz wychować szczęśliwe, pewne siebie dzieci musisz dać im dobry przykład. Dzieci uczą się przez naśladowanie. Uczą się obserwując i słuchając. Jeśli chcesz, by dzieci dorastały w otoczeniu właściwych zwyczajów zdrowotnych, musisz dać dobry przykład jedząc odpowiednią żywność. Jeśli chcesz, by dzieci unikały palenia i innych używek, musisz świecić przykładem. Jeśli chcesz, by dzieci wolały czytanie od telewizji, daj przykład wiele czytając.

Przeprosiny

Dzieci mają silne poczucie uczciwości i sprawiedliwości. Czują się urażone, kiedy widzą, że zostały niesprawiedliwie lub niesłusznie oskarżone. Pamiętajmy, że nie jesteśmy doskonali. Kiedy przepraszamy nasze dziecko, wzmacniamy jego miłość i szacunek do siebie.

Reasumując:

Rolą rodziców jest wychowanie dzieci w:

- samoakceptacji i pewności siebie,
- miłości,
- zaangażowaniu w jego problemy.

Na zakończenie zapytaj sam siebie. Jakby to było być swoim własnym dzieckiem. Oceń siebie jako rodzica. Jakie są twoje mocne i słabe strony? Co robisz dobrze, a co słabo? Co możesz zmienić, by być lepszym rodzicem? Zapytaj dziecko, co mu się nie podoba. Spróbuj wczuwać się w przeżycia swoich dzieci i akceptuj je. Jesteśmy przecież różnymi ludźmi, którzy mogą mieć różne uczucia. Wychowanie dzieci to długi proces. Wymaga serca, inteligencji i wytrwałości.

Bibliografia

- Junl J.- Nie z miłości. Mądrzy rodzice-silne dzieci, Podkowa Leśna, 2006
Tracy B.-Maksimum osiągnięć, Warszawa, 2002
Ross W. Greene- Trudne emocje u dzieci, Warszawa, 2014
J. Korczak „dzieło tom 7 „, Jak kochać dziecko. Internat W-wa; Oficyna wydawnicza Latona, 1993
Faber A., Mazlish E.-Jak mówić, żeby dzieci słuchały- jak słuchać, żeby dzieci do nas mówiły, Poznań 2012